

JAAARVERSLAG

2021

BUREAU FINANCIËEL TOEZICHT

INHOUD JAARVERSLAG BFT 2021

	Pagina:
I. VOORWOORD	3
II. INLEIDING	4
III. HOOFDLIJNEN TOEZICHT	5
Preventief toezicht	5
Samenwerking	6
Data-analyse & digitalisering	7
Impact	9
IV. ORGANISATIE	11
V. ONDERNEMINGSRAAD	14
VI. VOORUITBLIK	15
VII. BFT IN CIJFERS 2021	16
Samenvatting BFT in 2021	16
Notariaat in cijfers	17
Gerechtsdeurwaarders in cijfers	19
Wwft in cijfers	21
Handhaving in cijfers	23
VIII. FINANCIËLE GEGEVENS 2021	25

I. VOORWOORD

Een stabiele economie en samenleving vragen om een integer financieel-economisch stelsel en vertrouwen in de rechtsorde. Burgers en bedrijven moeten erop kunnen rekenen dat financiële en juridische dienstverleners hun werk eerlijk en goed doen. Daarom is er het Bureau Financieel Toezicht (BFT). Het BFT heeft de wettelijk vastgestelde taak om integraal toezicht te houden op het werk van notarissen en gerechtsdeurwaarders. Ook onderzoekt het BFT of specifieke beroepsgroepen, zoals accountants en administratiekantoren, de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) naleven. Met zijn toezicht draagt het BFT bij aan de rechtszekerheid en een gezond financieel-economisch stelsel. Voor maatschappelijke vraagstukken, zoals de schuldenproblematiek, ondermijning en de aanpak van terrorismefinanciering voelt het BFT zich medeverantwoordelijk.

Het BFT is een onafhankelijke toezichthouder en valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV). Het bureau telt eind 2021 49 fte en heeft een budget van 8 miljoen euro. In dit jaarverslag staat beschreven op welke manier het BFT in het jaar 2021 zijn wettelijke taken heeft uitgevoerd en welke beleidskeuzes het bureau heeft gemaakt. Vier thema's krijgen in dit jaarverslag extra aandacht: preventief toezicht, samenwerking, data-analyse/digitalisering en impact. Onder impact verstaan we niet alleen de effecten die de werkzaamheden van het BFT hebben op ondertoezichtstaanden en de maatschappij, maar ook de gevolgen die nieuwe ontwikkelingen op ons als toezichthouder hebben. Bij sommige onderzoeken wordt wat langer stilgestaan, zoals bij het onderzoek naar de handelswijze van een notaris bij het kantoor van de landadvocaat. Daarnaast leest u in dit jaarverslag hoe het BFT is georganiseerd en welke ambities het bureau zich het afgelopen jaar heeft gesteld. Het verslag sluit af met een cijfermatig overzicht van alle relevante gegevens van het jaar 2021. Uiteraard komen ook de financiële gegevens 2021 aan de orde, voorzien van een toelichting.

In 2021 is een begin gemaakt om het toezichtbeleid strategisch verder te ontwikkelen. Het BFT neemt daarin graag zijn stakeholders mee, zoals het ministerie van JenV en het ministerie van Financiën, maar ook de beroepsgroepen, waaronder met name de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). Het bestuur hecht veel waarde aan deze samenwerking en ziet dat deze het afgelopen jaar is versterkt. Zo ondertekenden de bestuursvoorzitters van de KBvG en het BFT in april 2021 een intentieverklaring als sluitstuk van de plezierige gesprekken over de samenwerking. Zowel de KBvG als het BFT hadden de behoefte om in goed overleg de huidige werkwijze en de blik vooruit te bekrachtigen als start van een nieuwe periode van samenwerking.

Ten slotte ziet het bestuur dat ondanks de bijzondere omstandigheden wegens corona goede resultaten zijn behaald. Het bestuur dankt alle medewerkers voor hun inzet het afgelopen jaar en kijkt ernaar uit om in 2022 naast het weer meer fysiek te kunnen overleggen de strategische agenda en de governance verder met elkaar uit te bouwen.

Bestuur:

de heer drs. C. Breedveld (voorzitter bestuur)

de heer mr. G.J. Olthoff (bestuurslid)

de heer R. Kok (bestuurslid)

II. INLEIDING

Het jaar 2021 was in meerdere opzichten een bewogen jaar. Voor het tweede jaar op rij bepaalde corona in belangrijke mate het sociaal-maatschappelijke verkeer in Nederland. Mensen raakten vertrouwd met vormen van hybride werken en ontwikkelden digitale mogelijkheden om samen te werken. 2021 was ook het jaar waarin het BFT het onderzoek afrondde naar de handelwijze van een voormalig notaris, tevens bestuurslid, van het kantoor van de landsadvocaat (Pels Rijcken). Uit het onderzoek bleek dat de notaris jarenlang op frauduleuze wijze substantiële bedragen van cliënten had onttrokken aan de derdengeldenrekening van het kantoor en had overgeboekt naar zijn eigen bankrekeningen. Een fraude van deze omvang was ongekend in de notariële wereld en het heeft veel impact gehad, op het notariaat als geheel en ook op het BFT. In november 2021 presenteerde het BFT een aantal aanbevelingen om herhaling van deze ernstige misstand te voorkomen.

Een zaak als deze laat zien hoe belangrijk het is om het toezicht op het notariaat, gerechtsdeurwaarders en andere financiële dienstverleners voortdurend verder te professionaliseren. Goede samenwerking tussen stakeholders is noodzakelijk om de kans op fraude te verkleinen, maar ook om ervoor te zorgen dat burgers hun vertrouwen in de juridische beroepsgroepen en het financieel-economische stelsel als geheel niet verliezen. Het gaat daarbij niet alleen om het opsporen van fraude of het inschatten van risico's, maar ook om het voorkomen van misbruik en financiële schade van de ondertoezichtstaande zelf. Het BFT neemt deze maatschappelijke rol serieus en voelt zich medeverantwoordelijk voor maatschappelijke vraagstukken als de bestrijding van de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit en de aanpak van terrorismefinanciering. De beroepsgroepen die bij het BFT onder toezicht staan, zoals notarissen en accountants, dragen hiervoor zelf ook verantwoordelijkheid. Zij spelen immers een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen dan wel herkennen van ondermijnende activiteiten. Onafhankelijk toezicht op deze beroepsgroepen is daarvoor essentieel. De focus ligt daarbij niet alleen op het risicogerichte, repressieve toezicht en de daarbij passende interventie-mogelijkheden, maar ook op het preventief toezicht en de effecten daarvan. De zogeheten toeslagenaffaire over de kinderopvang heeft eens te meer duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om maatwerk te leveren en oog te houden voor het doel van wet- en regelgeving.

Afgelopen jaar heeft het BFT verschillende activiteiten ontplooid op het gebied van preventief toezicht, samenwerking met externe stakeholders en data-analyse/digitalisering. Resultaten van het toezicht, zoals in (thema-)onderzoeken naar voren komen, leveren vaak belangrijke input voor een bredere gedragsverandering en normconform gedrag. Door een effectieve en efficiënte inzet van toezicht kan met andere woorden een zo groot mogelijk lerend effect worden bereikt.

Het BFT gaat uit van vertrouwen in zijn ondertoezichtstaanden. Waar herstel mogelijk is, zal dit worden besproken. Ernstig normoverschrijdend gedrag pakt het BFT stevig aan. Het BFT kiest met andere woorden altijd voor een interventie die het meeste effect en impact heeft.

Voor het BFT zelf was 2021 ook een belangrijk jaar. Het bestuur en de bedrijfsvoering (governance) werden tegen het licht gehouden en daarnaast werd nagedacht over het formuleren van een strategische ontwikkelagenda voor de komende jaren. Op die manier hoopt het BFT ook in de toekomst een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de integriteit van het financieel-economisch stelsel en aan het beschermen van de collectieve (financiële) belangen van degenen die gebruikmaken van de diensten van de beroepsgroepen.

Na ruim vijf jaar nam Marijke Kaptein afscheid als directeur van het BFT. Zij is als directeur Toezicht bij de Inspectie van het ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid in dienst getreden. Het BFT dankt Marijke Kaptein zeer hartelijk voor al haar inzet en de samenwerking van de afgelopen jaren.

mw. mr. Y.H.M. de Groot
directeur

III. HOOFDLIJNEN TOEZICHT

Voorkomen is beter dan handhaven. Met deze gedachte in het achterhoofd heeft het BFT in 2021 meer aandacht aan preventief toezicht gegeven. Door het gesprek aan te gaan met ketenpartners en stakeholders, bijvoorbeeld over verboden of mogelijk schadelijk gedrag, verbetert de kwaliteit van het toezicht en bevorderen we normconform gedrag. De coronacrisis maakte eens te meer duidelijk hoe belangrijk aandacht voor digitalisering is. Verder bleef data-analyse de nodige aandacht houden. Daarnaast trekken we lering uit de verschillende toezichtonderzoeken die het BFT in 2021 heeft verricht. Hieronder gaan we dieper op deze thema's in.

PREVENTIEF TOEZICHT

Toezicht is aan de hand van verzamelde informatie beoordelen of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde normen of eisen en afhankelijk van bevindingen hiertegen optreden. Toezicht kan repressief zijn - bijvoorbeeld door middel van risicogericht werken - maar ook preventief. Preventief toezicht is erop gericht om zoveel mogelijk te voorkomen dat normen en eisen niet worden nageleefd. Om mogelijke risico's te analyseren en het gedrag van ondertoezichtstaanden te kunnen beïnvloeden, moet het BFT signalen krijgen over wat zich in de sector afspeelt.

Een voorbeeld daarvan is een vooronderzoek naar criminele inmenging in en ondermijning van sportclubs dat het BFT in 2021 startte. Het BFT onderzoekt of er op grond van berichten in de media of informatie van ketenpartners redenen zijn om te veronderstellen dat sportverenigingen (waaronder voetbalclubs) mogelijk betrokken zijn bij ondermijning (door criminele inmenging) en het witwassen van geld. De diensten van eventuele betrokken adviseurs, zoals accountants en fiscalisten, en hun verplichtingen op grond van de Wwft worden daarbij uiteraard betrokken. Dit onderzoek krijgt in 2022 een vervolg.

Goede communicatie met ondertoezichtstaanden bij het analyseren van risico's is van groot belang. Op onze website staan voorbeelden van zaken die we aan de tuchtrechter hebben voorgelegd en de lessen die daaruit zijn te trekken.

Notaris ontzet wegens beleggen met derdengelden

Een notaris heeft onder meer derdengelden gebruikt voor persoonlijke beleggingsdoeleinden, te weten de aankoop van aandelen. Door (tijdelijk) gelden van de kwaliteitsrekening voor privédoeleinden te gebruiken, terwijl hij wist dat daardoor een bewaringstekort zou ontstaan, heeft de notaris willens en wetens in strijd met zijn wettelijke verplichtingen gehandeld. Het gerechtshof bevestigt in beroep de ontzetting van de notaris uit het ambt.

Notaris zes maanden geschorst wegens onvoldoende vervullen poortwachtersrol

De Kamer voor het notariaat schorst een notaris voor een half jaar wegens onvoldoende doorvragen, onderzoeken, controleren en vooral ook vastleggen in poortwachtersdossiers. Op grond van een gebrekkige vastlegging kan immers niet worden geverifieerd of er sprake is van het vervullen van de poortwachtersrol.

Het BFT wijst nogmaals op het belang van goede dossiervoering in poortwachtersdossiers en formuleert daartoe tips die op de website staan.

Bevestiging gezamenlijke verantwoordelijkheid bewaringspositie

Alle aan een kantoor verbonden gerechtsdeurwaarders (in loondienst) zijn in dezelfde mate verantwoordelijk voor de derdengelden. Dit heeft het gerechtshof in zijn uitspraak bevestigd (zie ECLI:NL:GHAMS:2021:2753 en ECLI:NL:TGDKG:2021:93). Als een organisatie zo is ingericht dat niet alle gerechtsdeurwaarders deel uitmaken van het bestuur, moeten de overige deurwaarders ervoor zorgen dat zij toch voldoende worden geïnformeerd, opdat zij kunnen beoordelen of de afspraken die het bestuur met derden maakt in overeenstemming zijn met de regelgeving.

Daarnaast geeft het BFT tips om normschendingen te helpen voorkomen. Voor gerechtsdeurwaarders hebben we enkele tips aangegeven voor de berekening van de ratio's van liquiditeit en solvabiliteit en de aansluiting van het kwaliteitsoverzicht op de financiële administratie.

Voor het notariaat zijn in 2021 tips geformuleerd voor de dossiervoering in poortwachtersdossiers. Het optreden als poortwachter tegen witwassen en financieren van terrorisme is een wezenlijke maatschappelijke functie. Een poortwachter moet alert en fraude-bewust zijn. Dat betekent dat hij gevoelig moet zijn voor 'niet-pluis'-situaties. De poortwachter moet niet bang zijn en verantwoordelijkheid durven nemen. Hij moet voldoende onderzoek doen bij zijn cliënten, zelfstandig een oordeel vormen over de dienstverlening en dit zorgvuldig vastleggen. Daartoe dient het risicobeleid op orde te zijn en moet het personeel goed worden opgeleid en geïnstrueerd.

Het BFT constateert dat de poortwachtersrol op grond van de Wwft en de Wet op het notarisambt (Wna) steeds vanzelfsprekender wordt. Tegelijk moeten we vaststellen dat nog steeds niet iedereen op alle momenten even alert is. Soms worden de voorhanden zijnde instrumenten zelfs vrijwel volledig onbenut gelaten.

Een voorbeeld hiervan is het Wwft-onderzoek bij een notaris naar onder meer de financiering van een bedrijfspand bij een jachthaven door een niet-financiële dienstverlener. Hierbij was een rentepercentage van 10 procent en een bijzondere winstdelingsregeling afgesproken met een toenmalige medewerker van de jachthaven die de koper en de geldverstrekker met elkaar in contact zou hebben gebracht. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelde in deze zaak dat de financiering door een niet-financiële instelling, het hoge rentepercentage en de bijzondere winstdelingsregeling in onderlinge samenhang gezien hadden moeten worden, omdat de combinatie een verhoogd risico op witwassen oplevert. Voor de notaris had dit aanleiding moeten zijn voor een verscherpt cliëntenonderzoek (ECLI:NL:CBB:2021:793).

De Wwft-verplichtingen staan niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van de brede landelijke aanpak tegen ondermijning. Voorlichting is een belangrijk middel om de bewustwording van ondertoezichtstaanden te bevorderen en is daarom cruciaal in het preventief toezicht. Door presentaties, animaties en berichten op de website en op social media deelt het BFT branchegerichte kennis. Doel daarvan is om de beroepsgroepen weerbaarder te maken tegen ondermijning: preventie is efficiënter dan repressie.

Afgelopen jaar heeft het BFT in samenwerking met het Anti Money Laundering Centre (AMLC) een postcast opgenomen over het fenomeen crowdfunding en (witwas)risico's die hieraan zijn verbonden. In de podcast geeft het BFT enkele praktische handreikingen voor de notaris om het Wwft-cliëntenonderzoek afdoende in te vullen. De podcast is te beluisteren via de AMLC-podcast op Spotify.

Ook de nieuwe meldformulieren voor accountants en notarissen die de Financial Intelligence Unit (FIU) heeft afgestemd met het BFT en die diverse beroepsbeoefenaren hebben getest, worden als gebruiksvriendelijk en tijdsbesparend beoordeeld.

Een ander voorbeeld van preventief toezicht is de gewaardeerde Wwft-voorlichting geweest bij 1.500 startende administratiekantoren. In 2022 zal deze voorlichting worden voortgezet. Bij met name kleine, niet-georganiseerde administratiekantoren blijft de naleving van de Wwft achter. In 2021 hebben we daarom actief informatie gedeeld, voornamelijk via het forum voor fiscaal dienstverleners van de Belastingdienst. Veel administratiekantoren zijn hierbij aangesloten. Naast algemene informatie over de Wwft worden maandelijks voorbeelden van ongebruikelijke transacties via dit forum gepubliceerd.

SAMENWERKING

Als toezichthouder vinden we het belangrijk om vanuit onze onafhankelijke positie goed samen te werken met alle betrokkenen. Hierdoor kunnen we beter de juiste interventies doen op het juiste moment. Dat impliceert afstemming met de stakeholders en de ketenpartners. Door het aangaan van

samenwerkingsovereenkomsten en toezichtarrangementen versterken we niet alleen de informatiepositie van het BFT, maar kijken we ook waar we gezamenlijk kunnen optrekken en activiteiten op elkaar kunnen afstemmen.

Zo is de departementale samenwerking met het ministerie van JenV en het ministerie van Financiën, al dan niet op bestuurlijk niveau, belangrijk om verder invulling te geven aan onze toezichtactiviteiten. Regelmatig vindt regulier overleg plaats over de inhoudelijke thema's en financiën. Ook is in 2021 een sessie belegd in het kader van de herijking van de strategie.

Periodiek heeft het BFT overleg met de KNB en de KBvG. Het BFT hecht veel waarde aan de overleggen op zowel bestuurlijk als operationeel niveau. Het BFT en de beroepsgroepen houden elkaar op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en bekijken informeel welke actie van de beroepsorganisatie en/of de toezichthouder het meest gewenst is. Bestuur en directie weten elkaar goed te vinden.

Het BFT zoekt actief de samenwerking met andere toezichthouders op, zowel in het kader van het toezicht op de naleving van de Wwft als bij het Markttoezichthoudersberaad (MTB). In beide gremia worden kennis en ervaringen uitgewisseld om de kwaliteit van het toezicht over en weer te verbeteren en te versterken. Zo is vanuit het MTB een minicollage over doorlooptijden georganiseerd, een seminar over visie op werken (hybride werken) en een symposium 'Toezicht op algoritmes'.

Sinds 2021 neemt het BFT verder deel aan de Landelijke Fenomeentafels Ondermijning die het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC) organiseert. Deze Tafels leveren een structurele bijdrage om ondermijnende criminaliteit integraal en fenomeengericht te bestrijden.

Naast het voorkomen en bestrijden van witwassen is het bestrijden van terrorismefinanciering een integraal onderdeel van het Wwft-toezicht. Het BFT participeert daarom sinds 2017 actief in het FEC¹-programma 'Bestrijding Terrorismefinanciering' (Programma FEC-TF). De voornaamste doelstelling is om de financiële netwerken in kaart te brengen van personen die in verband kunnen worden gebracht met terrorisme, al dan niet met een interventiestrategie. Daarnaast heeft het

BFT met ketenpartners van november 2018 tot en met maart 2021 deelgenomen aan het FEC-project 'Trust' dat DNB leidt. Het project is gestart om een gezamenlijk en representatief beeld van de trustsector te krijgen. Ten slotte levert het BFT zijn bijdrage aan het onderdeel Buitenlandse Financiering van het Programma FEC-TF. De activiteiten zijn gericht op het in kaart brengen van de (van origine) buitenlandse financiering van non-profit instellingen waarvan één of meerdere betrokken partijen direct of indirect in verband kunnen worden gebracht met terrorisme of de financiering daarvan.

Het deelnemen aan samenwerkingsverbanden zijn voor het Wwft-toezicht van belang. Dit geldt ook voor het sluiten van toezichtarrangementen. In 2021 waren toezichtarrangementen van kracht met het Register Belastingadviseurs (RB) en de Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA). Het doel van een toezichtarrangement is dat een beroepsorganisatie zelf reguliere onderzoeken uitvoert bij haar leden. Voorwaarde is wel dat een beroepsorganisatie over een stelsel van kwaliteitstoezicht beschikt. Een toezichtarrangement kan worden beschouwd als een vorm van horizontaal toezicht. Het RB en de SRA hebben in 2021 respectievelijk 48 en 31 onderzoeken uitgevoerd.

DATA-ANALYSE & DIGITALISERING

Relevant en impactvol toezicht vereist gedegen onderzoek en analyse. Een adequate informatiepositie is essentieel voor het risicogerichte BFT-toezicht. Dit geldt des te meer in het toezichtveld van het BFT met veel instellingen in verschillende branches.

Het BFT wil steeds beter zicht krijgen op (ontwikkelingen binnen) de ondertoezichtstaande instellingen om risico's vroegtijdig te kunnen inschatten. Verdere digitalisering en het verdiepen en uitbreiden van data-

¹ Het FEC is een samenwerkingsverband van publieke partijen met een toezicht-, controle-, vervolgings- of opsporingstaak in de financiële sector en is opgericht om de integriteit van deze sector te versterken.

analyse zijn daarvoor onontbeerlijk. In 2021 heeft het BFT het proces van analyse en weging van de enkele honderden signalen (verkregen uit verschillende bronnen, zoals ketenpartners, politie of media) beoordeeld en verder geprofessionaliseerd. Na analyse en weging van diverse factoren vindt prioritering plaats en worden signalen met de hoogste prioriteit als eerste onderzocht.

Vanuit de datalabs zijn, samen met het Nederlands Forensisch Instituut en het ministerie van JenV, tools ontwikkeld die de totale markt of deelmarkten in beeld brengen. Hierdoor kunnen individuele kantoren op diverse aspecten worden afgezet tegen de (deel)markt waarin zij opereren. Met beschrijvende en diagnostische analyses wordt duidelijk gemaakt wat in het verleden is gebeurd en wat de oorzaken daarvan zijn. Om te bepalen welke notaris- en gerechtsdeurwaarderskantoren financieel kwetsbaar zijn in het licht van specifieke marktontwikkelingen, maakt het BFT gebruik van scenario-analyses. Deel daarvan is een soort stresstest, waarbij wordt nagegaan wat er met een kantoor of kantoren gebeurt, als bijvoorbeeld de onroerendgoedmarkt met een bepaald percentage daalt.

In 2021 heeft het BFT een relationele database (iBase) voor het Wwft-toezicht in gebruik genomen in combinatie met een analysetool (Analyst's Notebook). Met behulp van de analysetool kunnen grote hoeveelheden data uit de database visueel worden weergegeven en de tool bevat diverse functionaliteiten om deze data te analyseren. Door Analyst's Notebook ontstaat een beter zicht op de verkregen gegevens en de relaties daartussen. In 2022 willen we inzetten op het betrekken van informatie van onze ketenpartners. Verder zijn we in 2021 in overleg getreden met het AMLC. Het AMLC heeft een browser ontwikkeld, die een aantal opsporingsdiensten gebruiken. Het AMLC heeft aangegeven dat ook het BFT in 2022 hiervan gebruik kan maken.

Een andere digitale ontwikkeling is de digitale oprichting van vennootschappen. Op 31 juli 2019 trad hiervoor de EU-Richtlijn digitale instrumenten en processen in het vennootschapsrecht in werking. Nederland had tot 1 augustus 2021 de tijd om de richtlijn om te zetten naar Nederlands recht. Naast de mogelijke introductie van een digitale notariële akte en de inzet van videoconferentie daarbij, dient ook het

cliëntenonderzoek door de notaris online mogelijk te worden gemaakt. In Nederland waren in mei 2021 een dertigtal aanbieders (platforms en websites) actief voor het online oprichten van vennootschappen. Het BFT heeft op basis van de dienstverlening zoals beschreven op de websites bepaald of de platforms en websites (mogelijk) onder de werking van de Wwft en het toezicht van het BFT vallen. Gebleken is dat het merendeel van de aangeschreven instellingen beschikt over procedures om te voldoen aan de Wwft-verplichtingen. Een aantal instellingen beschikte niet over (toereikende) procedures. Deze instellingen hebben een hersteltermijn gekregen. In 2022 wil het BFT het risicobeleid en -management opvragen bij notariskantoren die opdrachten verwerven via de platforms en websites.

Als gevolg van corona hebben veel bedrijven in 2020 en 2021 overheidssteun ontvangen. Hiervoor heeft de Nederlandse overheid diverse regelingen in het leven geroepen, waaronder de NOW-regelingen. Uit analyse is gebleken dat diverse accountants, administratiekantoren en overige financiële dienstverleners de mogelijkheid bieden om derdenverklaringen en accountantsverklaringen bij de verantwoording geheel digitaal te verzorgen. Dit levert soortgelijke vraagstukken op als bij de online aanbieders van het oprichten van vennootschappen. Uit analyse bleek dat in mei 2021 een tiental bedrijven deze dienstverlening aanbieden. Verder bleek dat de meeste aangeschreven instellingen beschikken over Wwft-procedures. Een aantal instellingen, die niet beschikte over (toereikende) procedures, heeft een hersteltermijn gekregen.

Daarnaast zien we dat de samenleving steeds verder digitaliseert. Dat geldt ook voor criminele activiteiten. Onze ondertoezichtstaanden ondervinden dit. Zo bleek een ICT-beheerder van bijna honderd notariskantoren slachtoffer te zijn geworden van een ransomware-aanval. Uiteindelijk bleken er geen gegevens verdwenen, maar de hack was wel een waarschuwing voor notarissen en ICT-leveranciers om de beveiliging op orde te houden. We hebben we afgelopen jaar ook meegemaakt dat het mailadres van een cliënt van een notariskantoor werd gehackt. Uit dit soort voorbeelden blijkt dat wij als toezichthouder worden geconfronteerd met de gevolgen van de verdergaande digitalisering. Het is belangrijk dat wij signalen

opvangen over onregelmatigheden op dit terrein. De komende tijd gaan wij hierover met onze stakeholders verder in gesprek.

IMPACT

Het BFT heeft het afgelopen jaar veel gesprekken gevoerd met stakeholders en ketenpartners om te bezien waar en op welke wijze het toezicht het meeste impact en effect kan hebben. Daarnaast is, zoals gezegd, geïnvesteerd in voorlichting en kennisbevordering. Zichtbaarheid van het BFT en bewustwording van de bestaande wet- en regelgeving hebben een preventieve werking.

Verder voeren we steeds vaker gesprekken met ondertoezichtstaanden om te bezien welke interventie het meest effectief kan zijn en impact heeft, rekening houdend met de cultuur van een kantoor. Als de omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven, kunnen we nadere afspraken maken.

Het onderzoek dat het BFT eind 2020 startte naar de handelswijze van een notaris bij het kantoor van de landsadvocaat, heeft zeer veel impact gehad. Dit onderzoek is in het najaar 2021 afgerond. Het BFT heeft vastgesteld dat de notaris onrechtmatig cliëntengelden heeft overgeboekt naar zijn eigen bankrekeningen, waardoor gedurende een langere periode een groot bewaartekort heeft bestaan op de derdengeldenrekening van het notariaat van Pels Rijcken. Verder is gebleken dat het interne en collegiale toezicht in de organisatie tekortschoot, waardoor de onttrekkingen konden plaatsvinden. Een fraude van deze omvang was nog niet eerder voorgekomen binnen het notariaat. Het BFT heeft diverse normschendingen voorgelegd aan de tuchtrechter.

Naar aanleiding van het onderzoek heeft het BFT aanbevelingen gedaan aan Pels Rijcken, aan het notariaat als geheel en aan het BFT zelf. Een van de lessen is dat het BFT kennelijk te veel heeft vertrouwd op een goede kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing van met name de grotere kantoren, ook omdat er geen signalen binnenkwamen over deze kantoren. Inmiddels zijn we bezig ons risicogericht toezicht te herzien. Het BFT is in overleg getreden met verschillende beroepsorganisaties, zoals de KNB, de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), de Dekens (die toezicht houden op de advocatuur) en de Nederlandsche Vereniging van Banken (NVB) om nadere afspraken te maken. Doel is om gezamenlijk het maatschappelijk vertrouwen in het notariaat te behouden en de kansen op een dergelijke fraude te verkleinen.

Pels Rijcken heeft lopende het onderzoek al aangegeven dat het diverse verbeteringen, waaronder een breed verandertraject, in gang heeft gezet. Het BFT zal er bij Pels Rijcken op blijven toezien dat aanbevelingen worden opgevolgd, zolang het notariaat onderdeel blijft van het kantoor.

De thema-onderzoeken die het BFT inzet, kunnen veel impact hebben op een beroepsgroep. Zo mogen (kandidaat-)notarissen geen (verhuurde) beleggingspanden bezitten en daartoe ook geen leningen aangaan. Dit beleggingsverbod past bij de bijzondere positie van een notaris, waarbij onafhankelijkheid een essentieel uitgangspunt is. Het gerechtshof in Amsterdam bepaalde in 2021 dat een notaris die in strijd met het beleggingsverbod toch (verhuurde) beleggingspanden bezit zelf maatregelen moet treffen om deze handelingen zo spoedig mogelijk ongedaan te maken (ECLI:NL:GHAMS:2021:1835).

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft het BFT de verwachting uitgesproken dat notarissen die in strijd met het beleggingsverbod (al dan niet verhuurde) beleggingspanden bezitten, deze normschending zo spoedig mogelijk ongedaan maken en overgaan tot verkoop van deze panden en aflossing van eventuele leningen die daarvoor zijn aangegaan. De KNB en het BFT zijn hierover in gesprek. Bezien wordt of het thema onroerend goed de komende periode nog dezelfde aandacht behoeft te krijgen.

Door de integrale benadering heeft het toezicht van het BFT op de gerechtsdeurwaarders aan impact gewonnen. Het BFT beoordeelt bijvoorbeeld ook contractafspraken en de wijze waarop deze contractafspraken in de systemen van de gerechtsdeurwaarder zijn verwerkt. We hebben aandacht voor zaken als nietige exploten, te late betekening, onafhankelijkheid, of bijvoorbeeld multi-bankbeslagen.

Van een heel andere orde, dat maatschappelijke impact kan hebben, is het volgende. Het is een notaris niet toegestaan om personen in dienst te nemen of op enige andere wijze samen te werken met personen die het

ambt van notaris niet meer mogen bekleden of niet meer als toegevoegd of waarnemend notaris mogen optreden. Een ontzette notaris mag geen enkel aandeel meer hebben in het notariële proces, dus ook niet in een backoffice setting.

Voor gerechtsdeurwaarders is een dergelijke verplichting (nog) niet vastgelegd. Het BFT vindt dat samenwerkingen met uit hun ambt ontzette personen maatschappelijk niet uit te leggen zijn. Daarom heeft het BFT het onderwerp geagendeerd bij de KBvG en bij het ministerie van JenV.

Ten slotte is bekend dat evaluaties veel tijd vergen en impact kunnen hebben, zowel op de uitkomst als op de voorbereidingen ervan. In 2021 hebben evaluaties plaatsgevonden door de Financial Action Task Force (FATF) en de Europese Commissie.

De FATF heeft als doel om de integriteit van het financiële stelsel te beschermen door internationaal samen te werken. De bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering staat hierbij centraal. Periodiek evalueert de FATF of landen aan specifieke aanbevelingen voldoen. Het niet voldoen aan de aanbevelingen kan leiden tot reputatieschade voor een land als geheel en zijn financieel-economische sector in het bijzonder. Het BFT is al sinds enkele jaren inhoudelijk betrokken bij de (voorbereiding van de) evaluatie door de FATF. In 2021 heeft de evaluatie van Nederland plaatsgevonden. Het definitieve rapport van de FATF wordt in de zomer van 2022 verwacht.

Bovendien is Nederland in 2021 geëvalueerd door de Europese Commissie met betrekking tot de invoering van de vierde anti-witwasrichtlijn. Ook hiervoor zijn vragenlijsten ingevuld en zijn interviews gehouden waaraan het BFT heeft deelgenomen.

IV. ORGANISATIE

2021 mag in verschillende opzichten een bijzonder jaar worden genoemd. Het rapport van de Parlementaire Onderzoekscommissie Kindertoeslagen (POK) en de bevindingen van Werken aan Uitvoering (WAU) bepaalden het politiek-maatschappelijke debat. Inhoudelijke keuzes werden als gevolg van de verkiezingen en de formatie getemporiseerd en tegelijkertijd speelden coronamaatregelen in de dagelijkse praktijk een belangrijke rol. Binnen deze context zijn binnen het BFT diverse onderwerpen verder opgepakt. Daarnaast startte in oktober 2020 de afdeling Bedrijfsvoering een programma om meer samenhang en stabiliteit te brengen in de interne processen. In 2021 is de afdeling hiermee verdergegaan. Hieronder leest u verder hoe het BFT is georganiseerd en welke keuzes het bureau in 2021 heeft gemaakt.

Het bestuur

De algemene leiding van het BFT is belegd bij het bestuur dat bestaat uit drie bestuursleden. Het bestuur wordt bijgestaan door de directeur die is belast met de dagelijkse leiding. Per 1 februari 2022 bekleedt mevrouw mr. Y.H.M. de Groot deze functie, in combinatie met haar rol als hoofd van de afdeling Juridische Zaken/Handhaving (JZH). Om de directeur zo goed en efficiënt mogelijk haar taak te kunnen laten uitoefenen, heeft het bestuur zijn beslissings-, ondertekenings- en vertegenwoordigingsbevoegdheid gemandateerd aan de directeur. Zij geeft leiding aan het managementteam (MT). Het bestuur heeft met andere woorden gekozen voor een voornamelijk toezichthoudende rol. Dat resulteert erin dat het bestuur ongeveer één keer in de zes weken vergadert, waarbij met name strategische en beleidsmatige kwesties aan de orde komen. Daarnaast komen vanzelfsprekend de belangrijkste onderwerpen op het gebied van de organisatie zelf ter sprake, zoals de financiën, het personeel en de automatisering. In 2021 heeft het bestuur in totaal twaalf keer vergaderd, waarvan acht keer met het gehele MT. De reden voor deze vergaderfrequentie was het vertrek van mevrouw Kaptein als directeur medio 2021 en de geruchtmakende zaak bij het kantoor van de landsadvocaat. Verder heeft het bestuur besprekingen gevoerd met de Ondernemingsraad (OR) en hebben bestuursleden deelgenomen aan afdelingsoverleggen binnen de organisatie.

Naast deze interne overleggen kwam het bestuur in 2021 tweemaal bijeen met het bestuur van de KNB en tweemaal met het bestuur van de KBvG. Met het ministerie van JenV heeft het bestuur tweemaal vergaderd over de algemene gang van zaken bij het BFT. Vanzelfsprekend is ook op informeel niveau regelmatig gesproken met de beroepsorganisaties en het departement.

In 2021 heeft het bestuur naar de governance van het BFT gekeken en is een zelf-evaluatie gestart. Om een compleet beeld te krijgen, zijn ook stakeholders betrokken. De uitkomst hiervan wordt in 2022 verwacht.

Personeel en Organisatie

De afgelopen jaren was met name langdurig verzuim binnen het BFT een aandachtspunt. In 2021 is hiervan actief werk gemaakt en is het verzuimprotocol gemoderniseerd. Ook hebben we een overstap naar een nieuwe arbodienst gemaakt, waarmee we per januari 2022 samenwerken. Daarnaast is een personeelsenquête gehouden over de impact van het hybride werken, mede als gevolg van de coronamaatregelen. Al met al blijken medewerkers goed uit de voeten te kunnen met het concept van hybride werken. Besloten is om de regeling ten behoeve van de thuiswerkfaciliteiten uit te breiden en de faciliteiten op het kantoor te verbeteren. Structureel zal de nieuwe manier van werken andere eisen stellen aan de huisvesting. Zo is er meer behoefte aan diversiteit in werkruimtes (denk aan samenwerking, overleggen, concentratieplekken, ontmoeting) en de daar bijbehorende faciliteiten.

In 2021 hebben zes medewerkers het BFT verlaten en zijn drie medewerkers in dienst gekomen. Eind 2021 is ook de werving en selectie van twee vacatures afgerond. De nieuwe medewerkers zijn per 1 januari 2022 in dienst getreden.

Bezetting (in fte)

	2021	2020
Staf	6,4	7,3
Toezicht Notariaat / Gerechtsdeurwaarders	21,9	21,8
Wwft	12,7	14,7
Juridische Zaken/Handhaving	8,0	8,0
Bestuur	0,4	0,3
Totaal	49,5	52,2

Informatievoorziening

In de zomer 2021 is gestart met een doorlichting van het beheer van de informatiestromen en het opstellen van een informatiebeheerplan. Aan de hand daarvan is een aantal acties ingezet. Het gaat dan met name over verbeteringen rond het proces van autorisaties en het opstellen van een vervangingshandboek en -besluit ter voorbereiding op de overgang naar een digitaal archief. Intern zijn in de werkprocessen ook aanpassingen doorgevoerd om het informatiebeheer te verbeteren.

De marktverkenning voor een nieuw informatiesysteem is afgerond in oktober. In november 2021 is gestart met een zogenaamde concurrentiegerichtte dialoog met meerdere potentiële leveranciers. Verwacht wordt dat de gunning en implementatie in 2022 wordt afgerond.

Op het gebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is veel werk verzet. Er zijn meerdere zogeheten data protection impact assessments (DPIA's) verricht om risico's van nieuwe projecten en plannen in kaart te brengen, waaronder het nieuwe intranet, de introductie van analysetools en de uitrol van het DiginPortal. Waar nodig zijn verwerkersovereenkomsten gesloten. In 2021 zijn geen datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Wel is een AVG-verzoek gedaan, dat binnen de termijnen is afgehandeld.

Verbeteren en vernieuwen automatisering

In 2020 is een schouw van de automatisering uitgevoerd. In 2021 werden intern verbeteringen doorgevoerd. Het gaat daarbij vooral om verbeteringen die het beheer ondersteunen en meer mogelijkheden bieden op het gebied van informatiebeveiliging. Daarnaast is de vernieuwing van de DiginPortal afgerond. In januari 2022 is begonnen met een gefaseerde uitrol van het nieuwe portal. Intern is in februari 2021 een nieuwe intranetvoorziening uitgerold.

Planning en control

2021 was het eerste jaar waarin het BFT de met het ministerie van JenV gemaakte afspraken over de financiën en de bijbehorende procedures toepaste. In het voorjaar van 2021 is bijvoorbeeld de verdeelsleutel die het ministerie van JenV hanteert bij de verdeling van de toezichtkosten geëvalueerd. Het BFT kan zich goed vinden in de uitkomsten en de aanbevelingen van die evaluatie. Al met al hebben de gemaakte afspraken tot meer stabiliteit en voorspelbaarheid geleid.

Intern is verder gewerkt aan het versterken van de financial control. In de zomer is een nieuwe rapportagetool geïntroduceerd en zijn wijzigingen doorgevoerd ten aanzien van de verplichtingenadministratie. Verder was 2021 het eerste jaar waarin de jaarplan- en jaarbegrotingscyclus intern beter op elkaar werden afgestemd. Inmiddels is ook begonnen met een nieuwe beschrijving van de Administratieve Organisatie. Verwacht wordt om dit project in 2022 af te ronden. In 2022 zal het BFT meer aandacht besteden aan de samenhang tussen de inhoudelijk keuzes en de financiële effecten daarvan.

De invulling van de business control vergt nog extra stappen. Het is wenselijk meer inzicht te krijgen, bijvoorbeeld in samenhang met de jaarplancycclus.

Doelmatigheid

Bij publieke organisaties kan gemiddeld 20 tot 30 procent van het personeelsbestand worden toegeschreven aan overhead. Bij toezichthoudende organisaties is daarnaast nog sprake van direct aan het toezicht gerelateerde taken, bijvoorbeeld op het gebied van handhaving of beleidsontwikkeling. Bij het BFT werkt ongeveer 70 procent van het personeel op de toezichtafdelingen, 15 procent op de afdeling JZH en bekleedt ongeveer 15 procent de overige functies, waaronder bedrijfsvoering. Het BFT heeft geen indicatie dat de doelmatigheid sterk kan worden verbeterd.

In-control-statement

Met een relatief beperkte omvang is het BFT goed in staat om zijn bedrijfsvoeringsprocessen te beheersen. Wel zijn in 2021 diverse procesveranderingen doorgevoerd om de logische samenhang van processen te versterken en de uitvoering robuuster en betekenisvoller te maken. De risico's in de bedrijfsprocessen zijn over het algemeen in beeld. Het voordeel van een kleinere organisatie is dat mensen snel en actief met elkaar kunnen overleggen. Nadeel is dat analyses en afwegingen niet altijd voldoende worden gedocumenteerd. Deze tekortkoming hebben we in 2021 aangepakt op het gebied van het informatiebeheer, de IT en de planning- en controlcyclus. In 2022 zullen we hieraan verder aandacht schenken.

V. ONDERNEMINGSRAAD

In de Wet op de ondernemingsraden (WOR) staat hoe een ondernemingsraad moet functioneren. Leden van de OR behartigen de belangen van alle collega's. In veel zaken die de medewerkers aangaan heeft de OR een adviesrecht of een instemmingsrecht. Buiten het formele advies- en instemmingsrecht denkt de OR actief mee over de ontwikkeling van het BFT.

De OR van het BFT probeert bij te dragen aan een juiste balans tussen enerzijds het belang van de organisatie in het algemeen en anderzijds de belangen van de medewerkers en andere belanghebbenden. Leden van de OR zoeken voortdurend de dialoog met de directeur, het bestuur en de medewerkers.

Aandachtspunten 2021

Bij het BFT neemt de directeur (met toestemming van het bestuur) als bestuurder deel aan de overlegvergadering met de OR. In 2021 vonden acht van deze overleggen plaats. Veelvoorkomende onderwerpen op de agenda waren de gevolgen van de coronacrisis voor de medewerkers en de werkprocessen, de verdere ontwikkeling van het BFT (inclusief de follow-up van het medewerkersonderzoek uit 2020), de personele bezetting met het oog op de toekomst en de ontwikkelingen in de ICT.

Daarnaast heeft de OR enkele keren overlegd met het BFT-bestuur. Vanwege de coronamaatregelen vonden de overleggen veelal plaats via MS-Teams.

Eén keer vroeg het bestuur formeel advies aan de OR, namelijk over de benoeming van de waarnemend directeur tot directeur van het BFT. De OR heeft hierover in december 2021 positief geadviseerd. De agenda's, verslagen en overige documenten van de OR zijn, voor zover niet vertrouwelijk, te raadplegen op het intranet van het BFT.

De samenstelling van de OR is op 1 januari 2022 geheel vernieuwd en bestaat uit drie leden.

VI. VOORUITBLIK

Het BFT is een lerende organisatie. Dat wil zeggen dat wij niet alleen terugkijken naar de impact van onze activiteiten, maar ook bezien op welke manier wij een effectieve bijdrage kunnen blijven leveren aan het vertrouwen in onze ondertoezichtstaanden, de rechtszekerheid en een integer financieel-economisch stelsel. In 2022 bouwt het BFT verder aan deze ontwikkelagenda. De hoofdlijnen die we in dit jaarverslag hebben beschreven, geven een basis om normconform gedrag van de verschillende ondertoezichtstaande beroepsgroepen te bevorderen. Met behoud van onze onafhankelijke positie zullen wij de samenwerking met de beroepsorganisaties KNB en KBvG en de ketenpartners verder intensiveren. Vanzelfsprekend gaan we de aanbevelingen uit het onderzoek naar de fraudezaak bij Pels Rijcken verder oppakken. Waarschijnlijk krijgt het BFT extra ondermijningsgelden toegekend. Hiermee kunnen we een goede slag maken om het Wwft-toezicht verder uit te bouwen.

Daarnaast is inmiddels het wetsvoorstel Kwaliteit incassodienstverlening (Wki) bij de Tweede Kamer ingediend. De overheid wil hiermee de kwaliteit van de incassobranche en incassodienstverleners, zoals incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en incassoadvocaten, verbeteren en de schuldenproblematiek gericht aanpakken. Aanleiding voor het voorstel zijn problemen in de incassopraktijk, zoals onterechte vorderingen, hoge incassokosten en onterechte druk. Aangezien het BFT nu al het integrale toezicht op de

gerechtsdeurwaarders heeft, waaronder de incassodienstverlening, komt het toezicht op de Wki, voorzover het gerechtsdeurwaarders betreft, ook bij het BFT te liggen. Inhoudelijke kennis en ervaring op dit gebied is voorhanden.

Intern willen we aandacht besteden aan een verbetering van onze huisvesting en kunnen we een vernieuwing van onze ICT tegemoet zien. Door een uitbreiding van onze toezichtstaken in de afgelopen jaren willen we in 2022 stilstaan bij de huidige benaming van het BFT. De naam van onze organisatie moet voldoende uitdrukking geven aan de taken waarvoor wij staan.

Voor 2022 staat bovendien de modernisering van het personeelsbeleid op de agenda. Met de OR is het gesprek over het volgende medewerkersonderzoek al gestart. Omgangsvormen en wenselijk gedrag zullen bij het nieuwe personeelsbeleid meer aandacht krijgen, nu ook vanuit de overheid de komende jaren extra aandacht aan dit onderwerp wordt besteed. De basisvoorzieningen (gedragscode, externe vertrouwenspersoon, aanspreekbaar zijn) waren al ontwikkeld en geregeld. In 2021 is een eerste start gemaakt om deze voorzieningen up-to-date te maken, al blijkt uit het maatschappelijk debat over het thema dat dergelijke instrumenten niet altijd afdoende zijn. Bij de modernisering van het personeelsbeleid zal daarom de effectiviteit van personeelsbeleid specifiek aan de orde komen.

VII. BFT IN CIJFERS 2021

1. SAMENVATTING BFT IN 2021

Toezicht notariaat		Aantallen 2021	
Kengetallen 	Aantal kantoren		790
	Aantal (kandidaat- en toegevoegd) notarissen		3.400
	Aantal hoog risicokantoren		29
	Onderzoeken		109
	Toetsingen financiële gegevens		5.240
Toezicht gerechtsdeurwaarders			
Kengetallen 	Aantal kantoren		145
	Aantal ambtelijk bevoegden		630
	Aantal hoog risicokantoren		26
	Onderzoeken		26
	Toetsingen financiële gegevens		1.005
Toezicht Wwft			
Kengetallen 	Onder toezicht staande instellingen		49.500
	Extra meldingen n.a.v. Wwft-onderzoek BFT		23
	Meldingen bij FIU door instellingen		4.166
	Bijzondere onderzoeken		43
	Schriftelijke onderzoeken		30
Onderzoeken	Risicobeleid en -management (thematisch)		25
	Online aanbieders (thematisch)		24
	Informatiebrieven en enquêtes verstuurd		1.500
	Presentaties & webinars (aantal aanwezigen)		135
Handhaving			
<u>Maatregelen:</u>		Notarissen	Gerechtsdeurwaarders
			Wwft-plichtigen
Aanwijzing		-	-
Waarschuwingsbrief		41	13
Boete		-	-
Last onder dwangsom		-	-
Normoverdragen/ pre-tuchtrechtelijk gesprek		7	10
Tuchtklacht		13	27
Aangifte strafrecht		2	-
Spoedmaatregel/ stille bewindvoering		2	1
Totaal		65	51
Organisatie BFT			
	Aantal fte		49
	Verhouding man/vrouw (m.b.t. medewerkers)		31/26
	Subsidie		€8.057.000

2. NOTARIAAT IN CIJFERS

De afdeling Notariaat en Gerechtsdeurwaarders (N/G) voert binnen het BFT het integrale toezicht uit op het notariaat en de gerechtsdeurwaarders. Het integrale toezicht betreft het financiële, het kwaliteits- en het integriteitstoezicht. Dit toezicht heeft tot doel om de belangen van burgers en de gehele maatschappij (dat wil zeggen vertrouwen in het rechtstelsel) te beschermen. Derdengelden dienen veilig te zijn én notarissen en gerechtsdeurwaarders dienen zich aan de voor hen geldende regels te houden.

In het notariaat staan in 2021 gemiddeld ruim 3.400 (kandidaat-)notarissen onder toezicht (gemiddeld ongeveer 1.240 notarissen, 220 toegevoegd-notarissen en 1.940 kandidaat-notarissen), werkzaam bij bijna 790 kantoren. De markt is verdeeld in grote en kleine kantoren. Het BFT houdt bij de uitoefening van zijn toezicht hiermee rekening.

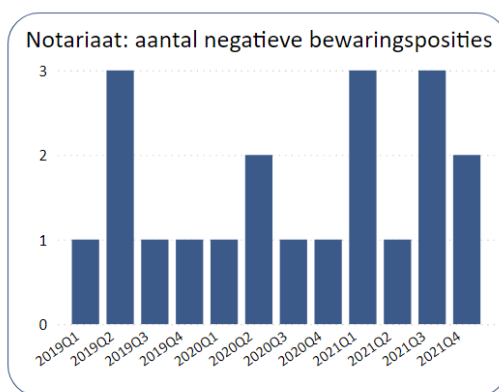
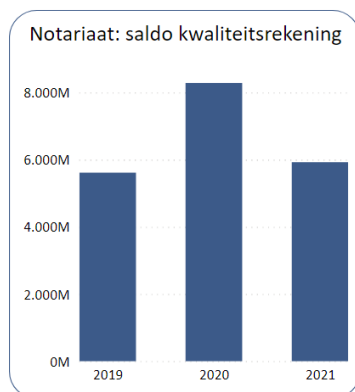
Werkzaamheden financieel toezicht notariaat

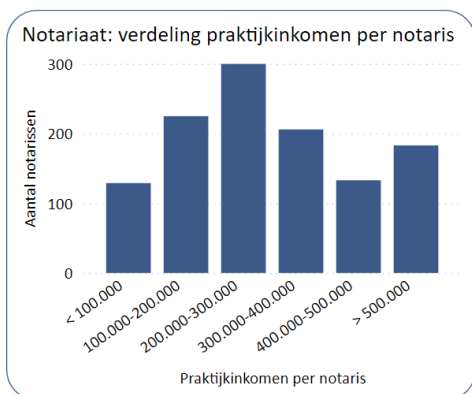
Het financieel toezicht op het notariaat is in 2021 uitgeoefend door ongeveer 7 fte. Het BFT beschikt in totaal over twaalf financieel toezichthouders (iets meer dan 10 fte), waarbij de capaciteit voor ongeveer 7 fte naar het notariaat gaat en 3 fte naar de gerechtsdeurwaarders.

Het financiële toezicht wordt uitgevoerd door de beoordeling van periodieke financiële gegevens en door onderzoeken ter plaatse. Het periodiek analyseren van (minimaal) vier kwartaal- en jaarlijkse financiële gegevens is een belangrijk onderdeel van het financiële toezicht. In 2021 vonden bijna 4.000 toetsingen bij de ongeveer 790 notariskantoren plaats (vier keer kwartaalcijfers en één keer jaarcijfers inclusief bijgevoegde stukken) en ongeveer 1.240 toetsingen bij de privécijfers van notarissen. Deze toetsingen leiden tot risico-indicaties en risicoclassificaties. De financieel toezichthouders zijn ook 'relatiebeheerder' voor een pakket en hebben buiten de onderzoeken en toetsingen ook regelmatig contact met de notarissen en/of hun accountants bij bijvoorbeeld vragen of problemen. Dit soort 'relatiebeheer' komt niet direct tot uiting in de cijfers, maar vormt een belangrijk onderdeel van het toezicht.

De financiële onderzoeken zijn met name gericht op de financieel kwetsbare kantoren met hersteltermijnen en toezicht op de derdengeldrekeningen. De gezamenlijke saldi op notariële kwaliteitsrekeningen bedragen dagelijks gemiddeld meerdere miljarden euro's. Het saldo derdengeld bij notariskantoren (exclusief IDS-kantoren) was eind 2021 € 5,9 miljard.

Als er minder geld op de kwaliteitsrekening staat dan de verplichting aan derden (bewaarplicht), spreken we van negatieve bewaringspositie. Iedere keer blijkt toch weer dat er kantoren zijn die op de verplichte momenten van indiening van kwartaalcijfers een negatieve positie hebben, vaak door administratieve onvolkomenheden.

Het jaar 2021 is financieel, net als de voorgaande jaren, een zeer goed jaar gebleken voor het notariaat. De meeste kantoren en notarissen gaat het in 2021 voor de wind.

In de tabel 'Notariaat: verdeling praktijkinkomen per notaris' is een verdeling opgenomen van het aantal notarissen in groepsindeling van het praktijkinkomen per € 100.000.

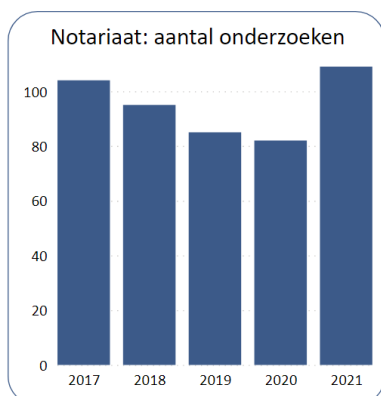
De groep € 200.000 betreft dus bijvoorbeeld het praktijkinkomen per notaris tussen € 200.000 en € 300.000.

Werkzaamheden kwaliteits- en integriteitstoezicht

De onderzoeken van de afdeling N/G zijn in 2021 risicogericht ingestoken en gebaseerd op risicosignalen. De onderzoeken ten aanzien van kwaliteit en integriteit zijn bijvoorbeeld gestart naar aanleiding van signalen over misbruik van rechtspersonen en naar aanleiding van signalen waarbij de rechtszekerheid in het geding is. In 2021 bedroeg de capaciteit voor het kwaliteits- en integriteitstoezicht notariaat ongeveer 5,5 fte (zes toezichthouders, allen oud-kandidaat-notarissen).

Het thema 'Misbruik van rechtspersonen' heeft ook in 2021 aandacht gekregen wat heeft geleid tot meerdere onderzoeken en uitspraken. In de door het BFT onderzochte zaken was onder andere sprake van het onvoldoende vervullen van de poortwachtersrol, zowel voor notarissen als kandidaat-notarissen.

Onderzoeken

In 2021 heeft de afdeling N/G 109 onderzoeken uitgevoerd bij notarissen. Dit is meer dan het voorgaande jaar, ondanks de capaciteit die het onderzoek bij Pels Rijcken vergde. Dit komt deels door themagerichte onderzoeken, zoals het onroerendgoedbezit van notarissen zelf.

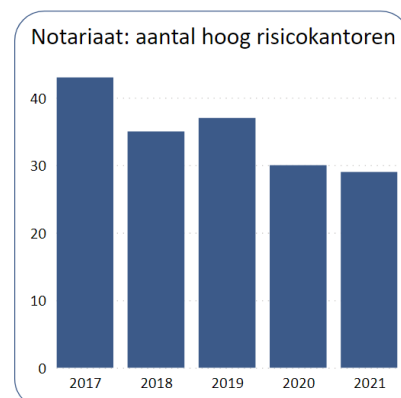
In 2021 heeft het gerechtshof Amsterdam op basis van (in 2021 en eerdere jaren uitgevoerde) onderzoeken en toezichtacties van de afdeling N/G drie notarissen definitief uit het ambt ontzet. In andere kwesties legden Kamers voor het notariaat onder andere schorsingen op, variërend van 3 weken tot 6 maanden.

Hoogrisicokantoren

Van een notariskantoor met een hoog risico is sprake, als bij ten minste vier van de zeven risicogebieden een hoog risico wordt inschat. Deze risicogebieden zijn: bewaring, liquiditeit, solvabiliteit, resultaat, kwaliteit, integriteit en overig. Als sprake is van een zeer ernstige situatie kan bij uitzondering ook op basis van één indicator sprake zijn van een hoog risico. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een geautomatiseerd puntensysteem als check op het professionele oordeel.

Kantoren die vallen onder hoog risico worden gemonitord; zij moeten bijvoorbeeld vaker financiële cijfers indienen bij het BFT, zoals maandcijfers. Zo nodig worden deze kantoren onderzocht, zijn er herstelplannen of worden er klachten ingediend.

In totaal werden eind 2021 29 kantoren/notarissen als een hoog risico beschouwd.

3. GERECHTSDEURWAARDERS IN CIJFERS

Het integrale toezicht door de afdeling N/G in 2021 betreft ongeveer 630 ambtelijk bevoegden bij ongeveer 145 kantoren, waaronder enkele zeer grote gerechtsdeurwaarderskantoren die een grote invloed op de markt hebben. Dat betekent dat de gerechtsdeurwaardersmarkt er anders uitziet dan die van het notariaat. Bij de uitoefening van het toezicht wordt met deze verdeling binnen de markt rekening gehouden.

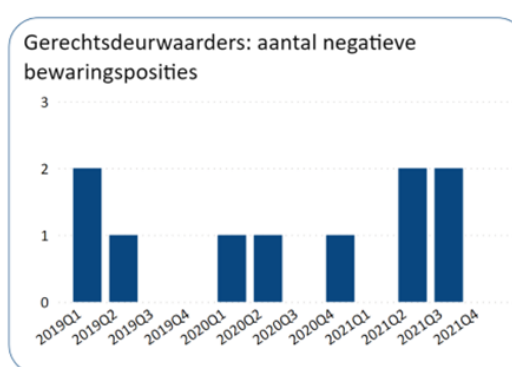
Werzaamheden financieel toezicht

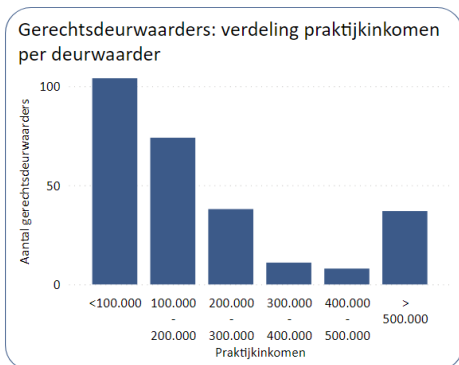
Het financieel toezicht wordt uitgevoerd door de beoordeling van periodieke financiële gegevens en door onderzoeken ter plaatse. Het periodiek analyseren van (minimaal) vier kwartaal- en jaarlijkse financiële gegevens is een belangrijk onderdeel van het financiële toezicht. Er vonden ongeveer 725 toetsingen plaats bij de ongeveer 145 gerechtsdeurwaarderskantoren, naast de toetsingen van de privécijfers van ongeveer 280 gerechtsdeurwaarders. Deze toetsingen leiden tot risico-indicaties en risicoclassificaties. Sommige kantoren dienen als gevolg hiervan bijvoorbeeld wekelijkse (bewarings)overzichten te verstrekken aan het BFT. De financieel toezichthouders zijn ook 'relatiebeheerder' voor een pakket en hebben buiten de onderzoeken en toetsingen ook regelmatig contact met de gerechtsdeurwaarders en/of hun accountants bij bijvoorbeeld vragen of problemen. Dit soort 'relatiebeheer' komt niet direct tot uiting in de cijfers. Het vormt wel een belangrijk onderdeel van het toezicht.

De financiële onderzoeken zijn met name gericht geweest op de financieel kwetsbare kantoren met hersteltermijnen en toezicht op de derdengeldrekeningen. Het financiële toezicht op de gerechtsdeurwaarders is in 2021 uitgeoefend door ongeveer 3 fte.

Een gerechtsdeurwaarder is verplicht de gelden, die hij ten behoeve van derden onder zich heeft, aan te houden op een daartoe bestemde derdenrekening, die te allen tijde voldoende gelden moet bevatten om de verplichtingen aan derden te kunnen voldoen. De bepaling in artikel 19 van de Gerechtsdeurwaarderswet (Gdw) is van openbare orde en hiervan mag niet worden afgeweken in afspraken tussen gerechtsdeurwaarder en opdrachtgever. Ten behoeve van de uniforme berekening van de bewaarplicht zijn regels opgesteld (de BLOS-regelgeving) die zijn opgenomen in de Administratieverordening. In de BLOS-regelgeving is bewust gekozen voor het vaststellen van de hoogte van de bewaarplicht onder ongunstige omstandigheden om voor de opdrachtgever(s) maximale zekerheid te creëren.

Het totale saldo op de kwaliteitsrekeningen bij gerechtsdeurwaarders bedraagt dagelijks honderden miljoenen euro's. Het saldo derdengeld bij de gerechtsdeurwaarderskantoren was eind 2021 232 miljoen euro. Ook bij de gerechtsdeurwaarders blijkt dat er kantoren zijn die op de verplichte momenten van indiening van kwartaalcijfers een negatieve positie hebben:

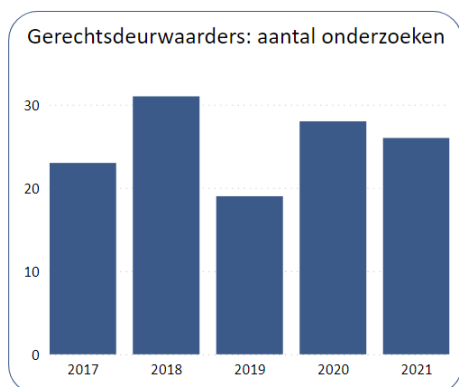

Werkzaamheden kwaliteits- en integriteitstoezicht

Het kwaliteits- en integriteitstoezicht op gerechtsdeurwaarders was in 2021 onder andere gericht op het in rekening brengen van al dan niet onterechte kosten casu quo het maken van onnodige kosten aan de debiteur, de onafhankelijkheid van gerechtsdeurwaarders en de verwerking van contractafspraken in het automatiseringssysteem van gerechtsdeurwaarderskantoren.

Het kwaliteits- en integriteitstoezicht op de gerechtsdeurwaarders is in 2021 uitgeoefend door 2 fte (beiden afkomstig uit de gerechtsdeurwaarderswereld). Vanwege de verwevenheid en de financiële componenten van dit toezicht, wordt nauw samengewerkt met de financiële toezichthouders.

Onderzoeken

In 2021 heeft de afdeling N/G 26 onderzoeken bij gerechtsdeurwaarders uitgevoerd. In 2020 waren dit er 28.

In 2021 is er op basis van onderzoeken van de afdeling N/G onder andere één gerechtsdeurwaarder uit het ambt ontzet, kreeg één gerechtsdeurwaarder als ordemaatregel een schorsing van een maand, schorste het gerechtshof tien gerechtsdeurwaarders van één kantoor ieder voor twee weken, schorste de Kamer van een ander groot kantoor 13 gerechtsdeurwaarders voor twee weken en werd in een andere zaak een gerechtsdeurwaarder eveneens voor twee weken geschorst.

Hoogrisicokantoren

Van een gerechtsdeurwaarderskantoor met een hoog risico is sprake, als bij ten minste vier van de zeven risicogebieden een hoog risico wordt inschat. Deze risicogebieden zijn: bewaring, liquiditeit, solvabiliteit, resultaat, kwaliteit, integriteit en overig. In een zeer ernstige situatie kan bij uitzondering ook sprake zijn van een hoog risico op basis van één indicator. Ook bij de gerechtsdeurwaarders wordt gebruik gemaakt van een geautomatiseerd puntensysteem als check op het professionele oordeel.

Kantoren die onder hoog risico vallen, worden gemonitord; zij moeten bijvoorbeeld vaker financiële cijfers indienen bij het BFT, zoals maandcijfers. Zo nodig worden deze kantoren onderzocht, zijn er herstelplannen of worden er klachten ingediend.

Het totaal aantal hoog risicokantoren op financieel, kwaliteits- en integriteitsgebied eind 2021 was 26, iets meer dan vorig jaar. Dit is ongeveer 18 procent van het totaal aantal kantoren. In het notariaat is dit nog geen 4 procent (29/789).

De verdeling van het praktijkinkomen per gerechtsdeurwaarder in 2021, in klassen van € 100.000, laat zien dat een fors aantal gerechtsdeurwaarders een praktijkinkomen per gerechtsdeurwaarder van (fors) minder dan € 100.000 hebben. Een behoorlijk aantal andere gerechtsdeurwaarders verdient echter (bijzonder) goed. Deze verdeling is heel anders dan bij de notarissen.

4. WWFT IN CIJFERS

Gezien het grote aantal ondertoezichtstaanden moet het BFT bij het toezicht op de Wwft zijn onderzoekscapaciteit zo adequaat mogelijk inzetten. Naast de integrale toezichtonderzoeken – waarbij het BFT de naleving van alle aspecten van de Wwft beoordeelt – voert het BFT deel- en themaonderzoeken uit.

In 2021 heeft het BFT 43 bijzondere onderzoeken uitgevoerd. In verband met de coronamaatregelen hebben de toezichtonderzoeken in 2021 wederom veelal op afstand plaatsgevonden met gebruikmaking van videoverbindingen. Het aantal bijzondere onderzoeken is lager dan in 2020 (48 onderzoeken), omdat de afdeling Wwft in 2021 (tijdelijk) minder toezichthouders had dan in 2020. Zes bijzondere onderzoeken zijn uitgevoerd in het kader van verkregen informatie uit het Programma FEC-TF. Ook heeft het BFT deelgenomen aan de maandelijkse datarooms van dit programma.

Niet alle signalen die het BFT ontvangt, geven aanleiding tot een integraal onderzoek. Bij signalen met een lagere prioriteit worden de onderzoeken daarom ook schriftelijk uitgevoerd. In het kader van deze onderzoeken ontvangen instellingen een brief met informatie over de verplichtingen die voortvloeien uit de Wwft. In de brief wordt beknopt het signaal over een (oud-)cliënt van de instelling uiteengezet. Het BFT verzoekt de instelling de dossiers van haar (oud-)cliënten van bepaalde jaren opnieuw te beoordelen op ongebruikelijke transacties. Daarnaast wordt de instelling verzocht het BFT (schriftelijk) te informeren over de bevindingen en – indien noodzakelijk – alsnog bij de FIU melding te doen van geconstateerde ongebruikelijke transacties. In 2021 heeft het BFT 30 schriftelijke toezichtonderzoeken uitgevoerd. Het BFT is positief over de resultaten uit deze onderzoeken. De aangeschreven instellingen hebben meldingen van ongebruikelijke transacties gedaan.

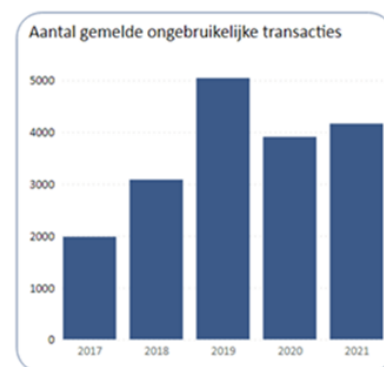
Het BFT voert daarnaast deelonderzoeken uit naar het risicobeleid en -management. Net als in voorgaande jaren is het risicobeleid en -management van diverse instellingen opgevraagd en beoordeeld. In 2021 heeft het BFT een brief verstuurd aan 25 notariskantoren. Het BFT is tevreden met de respons van de notariskantoren en de inhoud van het ontvangen risicobeleid en -management. Een blijvend aandachtspunt voor de instellingen is het actueel houden van het risicobeleid, mede naar aanleiding van wetswijzigingen. In een aantal gevallen heeft het BFT notariskantoren geadviseerd het risicobeleid en -management aan te passen, omdat de procedures niet op alle punten voldeden aan de Wwft. In een enkel geval heeft een notariskantoor een hersteltermijn gekregen om alsnog te voldoen aan de Wwft-verplichtingen. In 2022 zal het BFT opnieuw risicobeleid en -management opvragen bij een aantal instellingen. In tegenstelling tot voorgaande jaren zal dit deelonderzoek zich niet richten op een specifieke groep instellingen die onder toezicht staan. Daarnaast is het BFT van plan om in 2022 bij kantoren die een verplichte onafhankelijke auditfunctie hebben (in casu kantoren met een personeelsbestand vanaf vijftig fte) auditrapporten op te vragen om de interne beoordeling van de naleving van de Wwft te beoordelen.

Tot slot wil het BFT in 2022 aan instellingen vragen op welke wijze zij in het afgelopen jaar hebben voldaan aan de opleidingsverplichtingen volgens artikel 35 Wwft.

Analyse meldingen van ongebruikelijke transacties

In 2021 hebben de instellingen die onder toezicht van het BFT staan in totaal 4.166 meldingen van ongebruikelijke transacties gedaan bij de FIU (2020: 3.911).

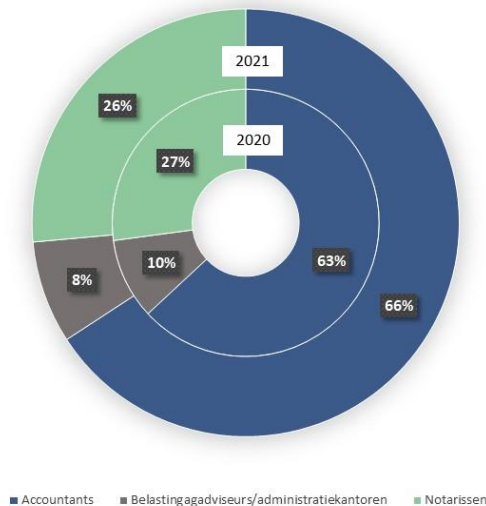
Van de meldingen bij de FIU in 2021 zijn 3.934 meldingen (94,4 procent van het totaal) gedaan op grond van de subjectieve indicator (2020: 3.690 meldingen, 94,3 procent van het totaal).

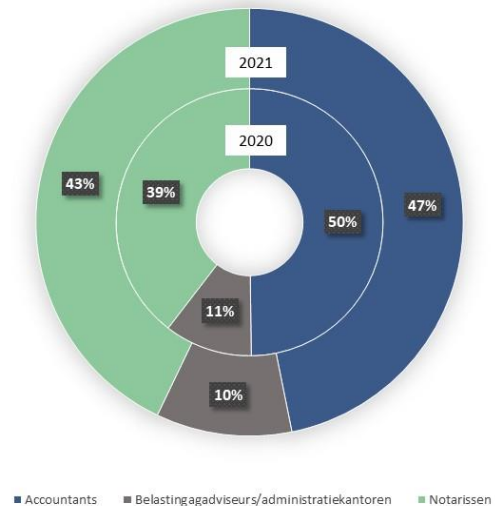
In 2021 hebben 740 instellingen die onder het toezicht van het BFT vallen één of meerdere meldingen van ongebruikelijke transacties gedaan. Dit ligt in lijn met voorgaand jaar (2020: 752). Zoals blijkt uit onderstaande grafieken is sprake van een verschuiving tussen de meldende instellingen.

Bij de accountants(kantoren) is – in absolute aantallen – een daling van het aantal meldende instellingen zichtbaar, bij de belastingadvieskantoren en administratiekantoren is het aantal meldende instellingen nagenoeg gelijk gebleven en voor notaris(kantoren) geldt dat het aantal meldende instellingen is gestegen.

Aandeel meldingen per doelgroep

Aandeel instellingen per doelgroep

In 2021 heeft het BFT 43 bijzondere onderzoeken in het kader van de Wwft gedaan. Naar aanleiding van de bijzondere onderzoeken zijn 23 extra meldingen van ongebruikelijke transacties bij de FIU gedaan. Dit aantal is lager dan in voorgaande jaren. De daling kan onder meer worden verklaard, doordat het BFT bij zijn onderzoeken in 2021 minder niet-gemelde ongebruikelijke transacties heeft vastgesteld. De in 2021 vastgestelde overtredingen zien meer op het niet (met voldoende diepgang) uitvoeren van het (verscherpt) cliëntenonderzoek en het niet (met voldoende diepgang) voldoen aan de monitoringsverplichting.

5. HANDHAVING IN CIJFERS

Het handhavend optreden van het BFT is gericht op het bereiken van normconform gedrag. Als er sprake is van een normschending, is ons optreden gericht op het (doen) beëindigen ervan. De keuze voor de inzet van een handhavingsinstrument en de wijze waarop dit wordt ingezet, hangt af van de omstandigheden van het geval. Het gaat in alle gevallen om maatwerk. Het BFT bepaalt per onderzoek welk handhavingsinstrument het meest passend is. Het openbare handhavingsbeleid van het BFT is hierbij leidend. Daarbij worden zo'n twaalf elementen afgewogen, waaronder de ernst van de normschending, of er sprake is van herhaling, het inzicht dat de beroepsbeoefenaar heeft in het eigen handelen en/of nalaten, maar ook of de beroepsbeoefenaar herstelactiviteiten heeft gepleegd.

Bij het indienen van klachten gaat het in de regel om ernstige normschendingen van wet -en regelgeving. Met een klachtenprocedure beoogt het BFT vooral de belangen te beschermen van degenen die gebruikmaken van de diensten van de beroepsgroep. Hierdoor wordt een norm(schending) duidelijk vastgesteld, zowel voor de betrokkene, als ook voor andere beroepsgenoten. Hiermee wordt de eer en waardigheid van de beroepsgroep hoog gehouden.

In 2021 heeft het BFT in totaal 168 handhavingsinstrumenten opgelegd (33 minder dan vorig jaar), waaronder 63 waarschuwingsbrieven, die zijn uitgestuurd aan notarissen, gerechtsdeurwaarders en instellingen inzake de Wwft. Er zijn 17 handhavingsgesprekken gevoerd met notarissen en gerechtsdeurwaarders, 13 klachten ingediend tegen notarissen, 27 klachten tegen gerechtsdeurwaarders en 19 boetes inzake de Wwft uitgedeeld.

Handhavingsmaatregelen BFT per beroepsgroep in 2021 ²

Handhavingsmaatregel	Notarissen	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen
<i>Aanwijzing</i>	-	-	19
<i>Waarschuwingsbrief</i>	41	13	9
<i>Boete</i>	-	-	19
<i>Last onder dwangsom</i>	-	-	4
<i>Normoverdragen/ pre-tuchtrechtelijk gesprek</i>	7	10	1
<i>Tuchtklacht</i>	13	27 ³	-
<i>Aangifte strafrecht</i>	2	-	-
<i>Spoedmaatregel/ stille bewindvoering</i>	2	1	-
Totaal	65	51	52

Een waarschuwing wordt bijvoorbeeld gegeven, als er sprake is van een enkele betaalfout of van enkele administratieve omissies zonder grote impact. In de waarschuwingsbrief dringen we - indien nog nodig - aan op spoedig herstel en het voorkomen van normschendingen in de toekomst. Het BFT legt hierbij de nadruk op het informeren van de ondertoezichtstaande individueel. Daarnaast worden via informatieve berichten op de website en de LinkedIn pagina bijvoorbeeld aan de gehele beroepsgroep tips gegeven om zulke omissies te voorkomen.

² Bij de notarissen en bij de gerechtsdeurwaarders zijn de maatregelen in absolute getallen per persoon weergegeven. Bij de Wwft-plichtigen zijn de maatregelen in absolute getallen per instelling/kantoor weergegeven, tenzij anders vermeld.

³ Overigens waren in 2021 bij twee gerechtsdeurwaarderskantoren 24 gerechtsdeurwaarders betrokken.

Ook de handhavingsgesprekken (normoverdragend of pre-tuchtrechtelijk) zijn gericht op het herstel van de normschendingen en het voorkomen ervan in de toekomst. Hoewel deze gesprekken een informeel handhavingsinstrument zijn, heeft het een passende impact en draagt het zeker bij aan het bevorderen van normconform gedrag in de beroepsgroep.

Door tuchtrechter opgelegde tuchtmaatregelen in 2021 naar aanleiding van ingediende klachten BFT^{4 5}

Onderstaande tuchtmaatregelen zijn opgelegd in:

- 14 klachtprocedures ten aanzien van (kandidaat-)notarissen;
- 7 klachtprocedures ten aanzien van de gerechtsdeurwaarder. Hiervan behoorden 11 gerechtsdeurwaarders tot één kantoor en behoorden 13 gerechtsdeurwaarders tot één kantoor, die allen, met uitzondering van één gerechtsdeurwaarder, voor 2 weken werden geschorst.

TUCHTMAATREGEL	Notariaat	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen
<i>Ordemaatregel: Onmiddellijke schorsing</i>	0	1	0
<i>Ordemaatregel: opschorting toevoeging en ontzegging waarneming</i>	1	0	0
<i>Ordemaatregel: Stille bewindvoerder</i>	0	0	0
<i>Ontzetting</i>	3	1	0
<i>Schorsing</i>	3	24	0
<i>Niet waarneming kandidaat-notaris</i>	1	0	0
<i>Geldboete</i>	0	1	0
<i>Berisping</i>	2	1	0
<i>Waarschuwing</i>	1	0	0
<i>Gegronde, geen maatregel</i>	3	0	0
<i>Ongegrond</i>	0	1	0
<i>Niet-ontvankelijk</i>	2	0	0
Totaal	16	29	0

Hiernaast heeft het gerechtshof Amsterdam een herzieningsverzoek van een notaris afgewezen en heeft de Hoge Raad een beroep in cassatie van een notaris tegen de opgelegde tuchtmaatregel verworpen. De beslissingen van de bestuursrechter over Wwft boetes zijn niet opgenomen in dit overzicht.

Overig

In 2021 zijn drie verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ontvangen. Alle verzoeken zijn binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld.

Daarnaast hebben we het afgelopen jaar één klacht van een ondertoezichstaande ontvangen over ons optreden. Deze klacht is gedeeltelijk ongegrond verklaard en op één onderdeel komen te vervallen, omdat alsnog aan dit onderdeel van de klacht is tegemoetgekomen.

⁴ De opgelegde tuchtmaatregelen in 2021 vloeien voort uit klachten die in het jaar 2021 en daarvoor zijn ingediend.

⁵ Het aantal opgelegde tuchtmaatregelen kan hoger zijn dan het aantal ingediende klachten, aangezien soms twee soorten maatregelen werden opgelegd.

VIII. FINANCIËLE GEGEVENS 2021

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2021
2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2021
3. KASSTROOMOVERZICHT
4. BEGROTING 2022
5. WNT VERANTWOORDING 2021 BUREAU FINANCIEEL TOEZICHT

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2021 (NA RESULTAATBESTEMMING)

ACTIVA	31-12- 2021	31-12- 2020	PASSIVA	31-12- 2021	31-12- 2020
Vaste activa			Eigen vermogen		
Immateriële vaste activa (1)	123.005	66.519	Egalisatiereserve (6)	612.589	513.401
Materiële vaste activa (2)	206.685	180.910			
	329.690	247.429		612.589	513.401
			Voorzieningen (7)	649.042	878.539
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Vorderingen			Kortlopende schulden		
Ministerie van J & V (3)	0	0	Belastingen en premies		
Overige vorderingen (4)	599.256	473.333	sociale verzekering (8)	0	0
	599.256	473.333	Overige schulden (9)	1.163.173	1.483.727
				1.163.173	1.483.727
Liquide middelen (5)	1.495.858	2.154.905			
Totaal activa	2.424.804	2.875.667	Totaal passiva	2.424.804	2.875.667

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN TOT EN MET 31 DECEMBER 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Baten			
Subsidies (10)	8.057.000	7.865.000	7.865.000
Onderzoek ondernemingsplannen (11)	120.600	148.000	108.400
Overige opbrengsten (12)	703	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	8.178.303	8.013.000	7.973.400
Lasten			
Salarissen en sociale lasten (13)	5.622.701	5.927.212	5.512.939
Afschrijvingen (14)	152.899	189.200	108.838
Bestuurskosten (15)	43.378	41.388	41.136
Overige personeelskosten (16)	919.337	532.932	861.219
Huisvestingskosten (17)	269.092	336.635	398.396
Bureaunkosten (18)	1.071.708	985.633	854.258
Som der bedrijfslasten	8.079.115	8.013.000	7.776.786
Financiële baten	0	0	0
Bedrijfsresultaat	99.188	0	196.614

3. KASSTROOMOVERZICHT

	2021	2020
(volgens de indirecte methode)		
Stand geldmiddelen per 01-01	2.154.904	2.029.347
Bedrijfsresultaat	99.188	196.614
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	152.899	108.838
Mutatie voorzieningen	-229.497	-114.957
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	-125.923	-225.502
Mutatie operationele schulden	-320.554	234.984
Kasstroom uit operationele activiteiten	-423.887	199.977
Investeringsactiviteiten	-235.159	-74.420
Kasstroom uit	-235.159	-74.420
Investeringsactiviteiten		
Netto kasstroom	-659.046	125.557
Stand geldmiddelen per 31-12	1.495.858	2.154.904

4. BEGROTING 2022

(x € 1.000,-)	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten		
Subsidies	8.236	8.057
Vrijval Egalisatie / overige	225	1
Onderzoek ondernemingsplannen	101	121
Som der bedrijfsopbrengsten	8.562	8.179
Lasten		
Salarissen en sociale lasten	6.301	5.623
Afschrijvingen	163	153
Bestuurskosten	42	43
Overige personeelskosten	513	919
Huisvestingskosten	344	269
Bureaukosten	1.199	1.072
Som der bedrijfslasten	8.562	8.079
Financiële baten	0	0
Bedrijfsresultaat	0	99

5. WNT-verantwoording 2021 Bureau Financieel Toezicht

De WNT is van toepassing op Bureau Financieel Toezicht. Het voor Bureau Financieel Toezicht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	M.C. Kaptein	Y.H.M. de Groot
Functiegegevens	Directeur	Waarnemend Directeur / Hoofd Juridische Zaken
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 - 14-06	01-06 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	54.958	74.421
Beloningen betaalbaar op termijn	9.864	11.965
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	94.479	122.537
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	64.822	84.386
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
bedragen x € 1	M.C. Kaptein	
Functiegegevens	Directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.589	
Beloningen betaalbaar op termijn *	20.437	
Subtotaal	156.026	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	
Bezoldiging	156.026	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2021			
bedragen x € 1	C. Breedveld	G.J. Olthoff	R. Kok
Functiegegevens	Voorzitter Bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	21.396	13.660	13.660
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	21.396	13.660	13.660
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020			
	C. Breedveld	G.J. Olthoff	R. Kok
Functiegegevens	Voorzitter Bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	20.461	13.281	13.281
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	30.150	20.100	20.100

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Utrecht, 14 maart 2022

Bestuur

w.g.

w.g.

w.g.

drs. C.
Breedveld
Voorzitter

mr. G.J.
Olthoff
bestuurslid

R. Kok
bestuurslid

8. OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Bureau Financieel Toezicht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Bureau Financieel Toezicht te Utrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. de balans per 31 december 2021; 2. de staat van baten en lasten over 2021; en 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.	Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bureau Financieel Toezicht op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2021 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020 en de Regeling Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Bureau Financieel Toezicht, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Informatie ter onderbouwing van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 163.000. Deze materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale baten over 2021. Hiermee wordt ook voldaan aan de door het Ministerie van Justitie en Veiligheid voorgeschreven grens voor fouten in de controle van 2% van de verantwoording. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 8.150 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

JUISTE EN VOLLEDIGE VERANTWOORDING VAN DE VOORZIENINGEN	ONZE CONTROLEAANPAK
In de jaarrekening zijn de volgende voorzieningen opgenomen welke, gezien de omvang en de schattingselementen, extra aandacht hebben gekregen tijdens onze jaarrekeningcontrole: - Voorziening herstructurering. Dit betreft een voorziening voor oud-directieleden conform de bepalingen uit het ARAR (Algemeen Rijksambtenarenreglement) omtrent de ontslagvergoeding. - Voorziening uitgestelde beloningen. Dit betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen aan werknemers. - Voorziening PAS-regeling. Dit betreft een voorziening welke is opgenomen voor toekomstige kosten als gevolg van de PAS-regeling (regeling voor arbeidsduurverkorting). Gezien de hoogte van de post in combinatie met het feit dat bij de waardering diverse veronderstellingen en schattingen worden gehanteerd hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in de controle.	Ter controle van de waardering, nauwkeurigheid en volledigheid van deze voorzieningen, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd: - Wij hebben getoetst of deze voorzieningen dienen te worden opgenomen op basis van de van toepassing zijnde verslaggevingsregels uit Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven. - Wij hebben de aannames en uitgangspunten van het bestuur op redelijkheid beoordeeld, en waar mogelijk getoetst met informatie uit externe bronnen, financiële ontwikkelingen in het boekjaar en externe ontwikkelingen. - Wij hebben de rekenkundige juistheid van de berekeningen die ten grondslag liggen aan de voorzieningen vastgesteld. Tevens hebben wij de voor de berekeningen gebruikte brondata aangesloten met achterliggende documenten en systemen. - Wij hebben de rechtmatigheid van de onttrekkingen en dotaties gecontroleerd.
WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR (WNT)	ONZE CONTROLEAANPAK
Bureau Financieel Toezicht dient te voldoen aan de WNT. Als onderdeel hiervan dient het bestuur in kaart te brengen welke personen kwalificeren als topfunctionarissen en dienen de in het boekjaar uitgekeerde vergoedingen aan de personen te worden toegelicht in de jaarrekening (zie pagina 28). Gezien de gevoeligheid van de post hebben we in onze controle specifieke aandacht besteed aan deze post en hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in de controle.	Wij hebben getoetst of Bureau Financieel Toezicht voldoet aan de in deze wet gestelde vereisten. Wij hebben aan de hand van de salarisadministratie en de financiële administratie gecontroleerd of de vermelde personen en de aan hen uitbetaalde vergoedingen juist en volledig zijn gepresenteerd in de jaarrekening en voldoen aan de in de WNT vermelde criteria. Indien van toepassing, hebben wij ten aanzien van gewezen topfunctionarissen vastgesteld dat de bezoldiging is toegelicht, zoals vereist op grond van de WNT.

COMPLIANCE WET- EN REGELGEVING	ONZE CONTROLEAANPAK
Het Bureau Financieel Toezicht ontvangt jaarlijks een bijdrage vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Vanuit het Ministerie worden voorwaarden gesteld, waaronder de financiële rechtmatigheid van de bestede subsidiegelden, waaraan moet worden voldaan. Daarnaast zijn er bepalingen in de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen opgenomen omtrent de financiële verantwoording van Bureau Financieel Toezicht. Gezien de hoogte van de post in combinatie met het feit dat de controle van de financiële rechtmatigheid veel controlewerkzaamheden heeft gevraagd, hebben wij dit als kernpunt geïdentificeerd in de controle.	Wij hebben getoetst of Bureau Financieel Toezicht voldoet aan de in het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020 en de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen gestelde vereisten. Specifiek zijn daartoe de volgende werkzaamheden verricht: - Het vaststellen dat de jaarrekening aansluit met de begroting waarvoor subsidie is verleend; - Het vaststellen dat verschillen tussen realisatie- en begrotingscijfers groter dan 10% van het begrote cijfer worden toegelicht; - Het vaststellen dat de verstrekte subsidie voor (wettelijke) activiteiten ook daadwerkelijk is aangewend ten aanzien van die activiteiten; - Het vaststellen van de juiste bepaling van de omvang en de juiste toerekening van een positief of negatief resultaat aan de egalisatiereserve; - Het vaststellen dat opgelegde boetes en dwangsommen die ten behoeve van het ministerie van Justitie en Veiligheid worden ontvangen volledig en separaat in de jaarrekening zijn gepresenteerd

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ Voorwoord;
- ▶ Inleiding;
- ▶ Hoofdpijnen toezicht;
- ▶ Organisatie;
- ▶ Ondernemingsraad;
- ▶ Vooruitblik;
- ▶ BFT in cijfers 2021;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ overeenkomstig is met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door het bestuur op 29 november 2014 benoemd als accountant van Bureau Financieel Toezicht vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2021 en het Accountantsprotocol Bureau Financieel Toezicht d.d. 15 januari 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen. Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 14 maart 2022

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

J. de Groot MSc RA
